

ארגונו וחובותיו של משמר-הארץ במקומות

המחבר, ה. סליטר (Hugh Slater), עמד בראש לשכת האופרציות של מטה הבריגדה הבין-לאומית בספרד, ב-1938. הדברים הבאים שאובים מספרו: "Home Guard for Victory!".

רשימה זו והשתים המובאות אחריה משמשות המשך לסדרת-המאמרים «חיל-המשמר בפני פולשים», שנדפסה בחוברתנו הקודמת (ז'). — המערכת.

שלושה דברים נחוצים לנו כדי להתנגד לכל פלישה לאיים בריטיים: מטוסים, טנקים ומשמר-הארץ. ואולם משמר-הארץ המאורגן לפי השיגרה וללא הבנת תפקידו הטקטי לא תהא לו חשיבות רבה. מה, איפוא, צריך להיות ארגונו הנכון של כוח מגן זה?

אם נניח שהאויב יערוך את התקפתו בשטח נרחב על מנת לגלות נקודות-תורפה ולהפנות אליהן הזרבות חזקות, הרי הבעיה העומדת לפנינו היא למעט את אפשרויותיו למצוא ולנצל פרצות כאלו. הדרך הטובה ביותר למעט את נקודות-התורף שלנו היא להכין עמדות חזקות מאורגנות היטב במספר גדול ביותר. יש לארגן את "משמר-הארץ" על פני כל הארץ כולה, באופן שתוקם רשת שלמה של נקודות חזקות, אשר ביניהן ומסביב להן יוכל הצבא הסדיר לנוע באופן חפשי כצבא להתקפה נגדית. זה יביא לידי כך, שאף במקרה שהאויב יצליח לתקוע יחד כל שהיא באדמת בריטניה, יהא נאלץ לפעול נגד הצבאות הסדירים שלנו בתנאים אי-נוחים ביותר. יתכן הדבר, שאנו נהיה מזוינים הרבה יותר יפה ממנו, משום הקשיים בהובלה שאולי יהיו לו למעצור. נוסף לזה הרי יהיה עליו לפעול ולנוע בתוך טריטוריה הזרועה בכל מקום נקודות-התנגדות, אמנם נצורות אך פעילות עדיין.

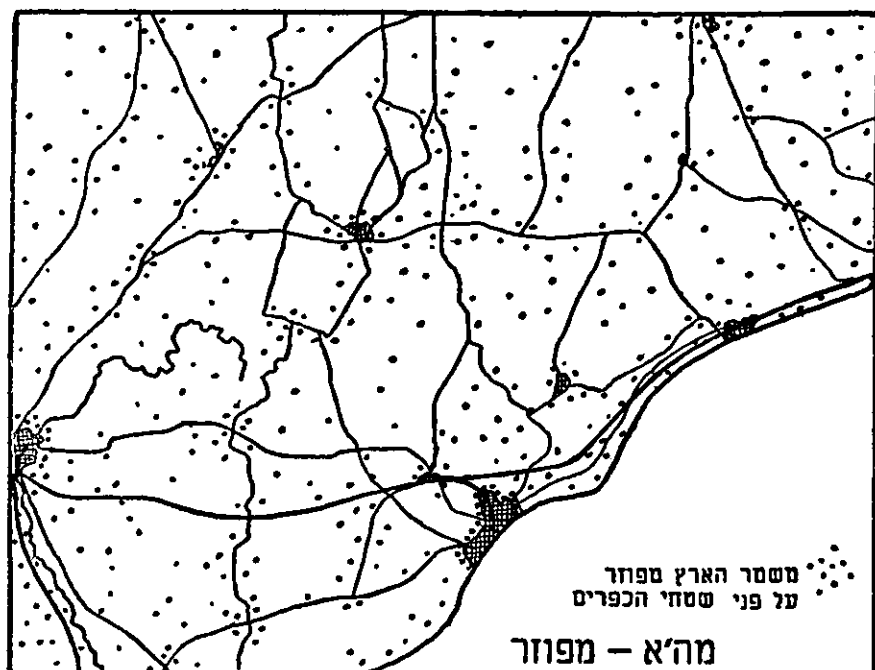
מה תהא, בעצם, שיטתנו בבחירת המקומות, באיזה שטח-ארץ שהוא, בשביל נקודות-ההתנגדות העיקריות שלנו?

ברור, שבחירה זו צריכה להקבע מתוך תפיסה שהטנק הוא הנשק המכריע בקרבות-יבשה מודרניים. יהא זה בטוח יותר לבסס את ארגונו על יסוד עיקרון זה, אם כי רשאים אנו לקוות, שבראשונה, בכל אופן, לא יהיה האויב מסוגל להוריד אף טנקים בינונים. ואולם הוא יוכל להשתמש בטנקים קלים, מחמשה עד תשעה טונים, שאפשר להעבירם באוירון. על כן יש לתכנן את הנקודות החזקות בעיקר כעמדות אנטי-טנקיות.

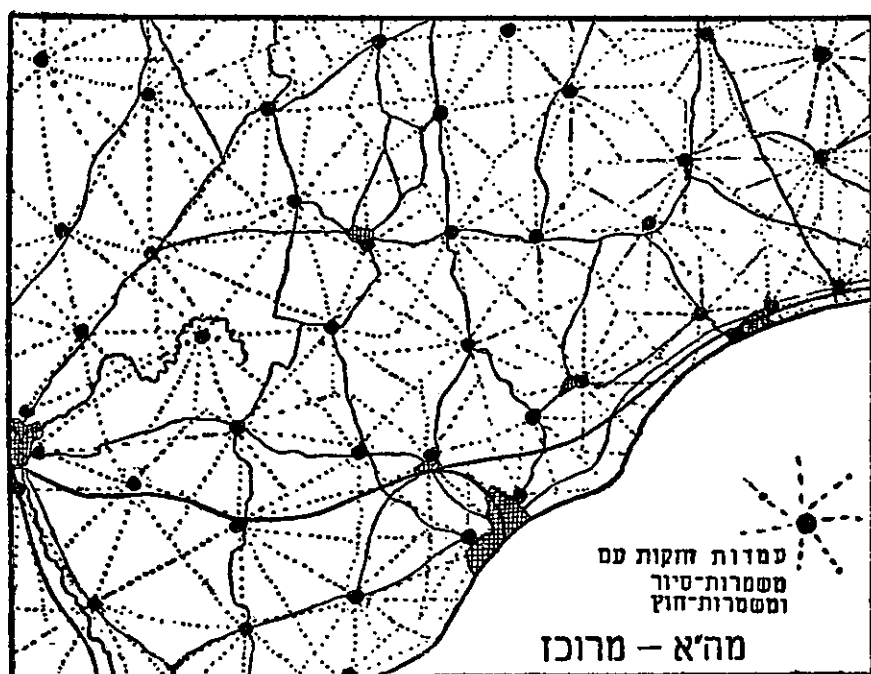
כל יחידה טנקית בעולם יש לה הוראה כללית, שאין להשתמש בטנקים ברחובות או בינות לבתים, חוץ מבמסיבות יוצאות מן הכלל. קבוצות של בתים ראויות להחשב, אפוא, כבסיס טוב ביותר לעמדות ההגנה שלנו. יש לזכור, כי כפרים, מלבד מה שהם משמשים עמדות אנטי-טנקיות טבעיות, שולטים כמעט תמיד על פרשות-דרכים חשובות. נמצא, שכפרים וגושי-רחובות בערים צריכים לשמש בסיס לרשת מצודות מוכנות. יחידת משמר-הארץ, האחראית לאיזו נקודה חשובה, אחראית כמובן גם לשליחת משמרות-סיוור בסביבת העמדה עד למקום שאליו מגיעים הפטרולים הבאים מנקודות אחרות שבשכנות.

מחלקות משמר הארץ אינן צריכות לחלק ביניהן את כל שטחיו של כפר

מסוים, חלק כחלק באורח סתמי. כוחותיהם אינם צריכים להיות מפורזים על פני כל השטח אשר לו הם אחראים באופן רשמי. עליהם לרכז את תשומת לבם מסביב לנקודה חזקה, המתוכננת על ידם, או המותקנת כבר. בדיאגרמות הניתנות בזה יש

לראות את ההבדל בין השיטה הקודמת של משמר הארץ, שיטת הפיזור על פני השטח הנתון לאחריותה של היחידה, ובין התפיסה החדשה של ההתרכזות מסביב לנקודות חזקות. בדיאגרמה האחת מסמנים הקוים הדקים את גבולות שטחי הכפרים, והנקודות המפורזות הן היחידות של משמר-הארץ. בדיאגרמה השניה מציינים העיגולים השמנים את הנקודות החזקות, ועיגולים קטנים את משמרות החוץ ובקוים המרוסקים מסומנים משמרות הסיוור הפועלים כ"קרני מישוש" של הנקודות החזקות.

על כל מפקד מחלקה לבחור בנקודה החזקה החשובה ביותר בקטע המיוחד לו. עליו לקבוע את בחירת המקום על יסוד שני גורמים:

1. התאמת המקום לשמש נקודה אנטי-טנקית.

2. חשיבותו בשבילנו ובשביל האויב (פרשות-דרכים, תחנה, גשר וכו').

אפשר שיהיה קשה מאוד לתפוס כהלכה את ההבדל בין שיטת הארגון הקודמת של משמר-הארץ, המפורז על פני המחוז, ובין שיטת הריכוז בנקודות החזקות. יש למצוא דרך להמריץ את ההתענינות בנושא זה. מתוך הדגשת ההבדל בין ההשקפה הישנה ובין החדשה. אבל משהו ממשי ומעשי צריך להיעשות מיד, שאם לא כן יש סכנה שכמה מן המפקדים המקומיים יתעלמו מן העיקר החדש, אך ורק משום שאין הם מבינים את חשיבותו.

דרגות הפיקוד צריכות להיות מותאמות לתפקידו של משמר הארץ: "מפקד המחלקה" משמש בדרך כלל בתפקיד של "מפקד קטע". לפקודתו יהיו נתונים "מפקדי העמדות", אשר כל אחד מהם יפקד על עמדה חיצונית, ופלגות רזרבה. מספר "קטעים" מבוצרים יצטרף ל"איזור" השובה בערך, לפלוגה. כמה איזורים יצטרפו

לחבל, אשר בראשו יעמוד, מפקד החבל, וכמה חבלים יהיו יחד, נפה" ו, מפקד הנפה" בראשה. סמכותו של, מפקד הקטע", אשר יחידתו תחשב כיחידת-הבסיס של משמר-הארץ, תחייב אותו להבין ולדעת מראש כל פרט בכפרו או בקבוצת-הבתים אשר בידו. עליו להכיר את האנשים הגרים שם ולדעת היטב איך יוכל להשתמש בהם בשעת חירום. עליו לדעת מה הם אוצרות המזון במקום, אם ימצא לנחוץ להתכונן למצור ממושך פחות או יותר. עליו להבין, כי מכיון שהוא הנהו חבר ל, כוחות המזוינים של הכתר" הרי כל האזרחים שבתחום ה-קטע" שלו נתונים לפקודתו. חייב הוא להכיר את שירותי המשטרה והג"א, את משרד הדואר, את האגודות המקצועיות, את מנהלי העסקים ולפעול מתוך שיתוף עמם, ומובן מאליו שעליו להיות במגע אמיץ עם מפקדת הצבא הסדיר בסביבה.

חובותיו של מפקד הקטע.

ואלו הן חובותיו של מפקד הקטע:

א. להחזיק בנקודתו החזקה בכל המצבים, ויהי מה, אף אם הוא מוקף לגמרי על ידי האויב ואף אם התקפתו של זה חזקה ביותר. חובתו להחזיק מעמד ולפרוש רשת הרסנית של נקודות-התנגדות הרחק לתוך האזור התפוס על ידי האויב. פעולה זו תציק לכוחות הפולשים ותפריע את מאמצייהם לעמוד בפני ההתקפות הנגדיות של צבאנו הסדיר. מפקד הקטע יחזיק מעמד; לעולם לא יכנע, לעולם לא יסוג לאחור. ב. מתוך התכוננות לפלישה אפשרית יחליט מפקד קטע בדבר המקום הטוב ביותר לקביעת הנקודה החזקה שלו, בשטח אשר לו הוא אחראי. יש לערוך את תכנית הנקודה הזאת מיד, אם כי בכמה שטחים אין זה הכרחי מטעמים מעשיים להתחיל מיד בעבודה ממשית של התקנת חפירות, של קביעת שקי חול ובניית "תבות-מצודה" (פיל-בופס).

אם רשותו של מפקד קטע פרושה, למשל, על כפר מרוכז פחות או יותר, תהיינה הכנותיו להתגוננות פשוטות בערך. הוא יקבע את מפקדת הקטע שלו בסמוך למרכז הכפר. הוא יארגן עמדות-הגנה בבתים בשתי-שלוש טבעות קונצנטריות סביב למפקדה. הוא יתכן את העמדות האלו באופן שהרחוב הראשי ופרשות הדרכים יהיו חסומים ו, מכוסים" היטב. הוא יתקין חפירות-חיבור בין הבתים אשר יקבעו על ידו כעמדות אש. במקום שהבתים אינם מובדלים זה מזה ידאג לפרוץ פרצות בתוך הקירות המשותפים כדי להכין בזה קו-חיבור מוגנים. הוא ידאג לכך, שאפשר יהיה לארגן מהר שדה-אש טוב; אם יראה נחיצות בדבר עליו לקצץ עצים לשם זה ולסלק גדרות או משוכות.

כן יתכן משמרות-חוף במרחק מה מן הנקודה החזקה. אלה יתנגדו ואף יערכו התקפות נגדיות כל זמן שיוכלו לעשות זאת ללא השגמה. בליית ברירה עליהם לסגת אחור לעמדה העיקרית.

בהתאם למספר האנשים אשר ברשות מפקד הקטע ובהתאם לשטח הנתון בידו, יארגן נקודות-עזר מסוג זה הגמיש. יותר. הוא ידאג לכך, שבעמדת ההגנה הראשית תמצאנה נקודות-תצפית ושיהא קשר ביניהן ובין המפקדה אשר במרכז, ומוטב שהקשר יהיה על ידי טלפון-שדה. החחמושת צריכה להיות אצורה עמוק מתחת לקרקע, סמוך למרכז.

במקום שמפקד הקטע רואה עצמו אחראי לכפר מפוזר, ובקצה הרחוב הראשי נמצאת, למשל, תחנת רכבת מבודדת, תהיה הבעיה העומדת לפניו, בעיקרה, דומה

לזו שבכפר של ישוב צפוף, אולם יתכן שיהיה מוכרח לראות את התחנה כעמדת־מפתח במערכת־ההגנה שלו. אולי יצטרך לבנות את הטבעות הקונצנטריות של החפירות והמצודות שלו, בשימו את התחנה במרכז ובצרפו למערכת ההגנה את כל האסמים והמגורות ושאר המעצורים המצויים במקום. יתכן שיצטרך לכלול את רובו של הרחוב הראשי בתוך הנקודה החזקה. פירוש הדבר הוא, שמערכת־ההגנה לא יהא לה אותו המראה הצפוף כמו בדוגמה הקודמת, אולם אף היא יכולה להיות מבוצרת היטב ולעמוד בפני הפולש.

במקום שמפקד־הקטע מפקד על שטח בתחומה של עיר, הכולל רחובות, בתי חרושת, מחסני־סחורות וכו' תעמוד לפניו אותה הבעיה בעיקרה, בקצת שינויים. הוא יקבע נקודתו החזקה את השטח המצומצם המתאים ביותר. זאת יחליט מתוך התחשבות, עם חוסן הבנינים (כוחם לעמוד בפני אש תותחים והרעשה מן האויר) ועם שדה האש אשר יפתח לפניו מהם. הוא יעשה הכנות מראש, שיהא אפשר במשך זמן קצר ביותר לחפור מקלטים עמוקים מפני התקפות אויר בקומות התחתונות או במרתפי הבתים, כדי שיהיו ראויים לשמש נקודה חזקה גם אם יהיו נתונים להפצצה כבדה; עוד יהיו מחסה

טוב ביותר ומעצור חזק מאד לכל מיני טנקים של האויב.

בשטח מובדל של פרבר־עיר יהיה אולי יותר קשה להחליט בדיוק, איזה חלק מסוים מתוך ארבעה או חמשה מילין מרובעים יש לקבוע כבסיס לנקודה חזקה. פעמים ימצא שם פרק, כפרת מסילת־ברזל ובתים מובדלים עם גנים ועצים. פעמים יש כאן רחוב ראשי אחד של חנויות עם שורה ממושכת של בתים בלתי מובדלים. יש אשר במרחק 4 מילין מן הרחוב הראשי של הפרבר תמצא תחנת רכבת פרברית. במקרה זה יתכן שמפקד הקטע יקבע שטח מצומצם מסביב לרחוב הראשי כעמדתו הסופית, אך עם זה יארגן נקודות־חיצוניות חזקות מתאימות מסביב לתחנה, ואולי יקבעו אותן בשלשה או ארבעה מקומות, בהיקף

